İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNDE YENİ ÜMİT: PARİS ANLAŞMASI

Mukaddes Korkmaz Sürer *

"Küresel ısınma ve iklim değişikliği" dünyanın karşı karşıya kaldığı belki de en büyük tehdidi oluşturuyor. 1992 yılında kabul edilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne ek olarak 1997'de Kyoto Protokolü'nü kabul edilmiş ve Protokol ancak 2005 yılında yürürlüğe girebilmiştir. Protokol, sanayileşmiş ülkeler için 2008-2012 yıllarını kapsayan birinci yükümlülük dönemi için bağlayıcı emisyon sınırlama veya azaltma yükümlülükleri getirmiştir. Ancak Protokol'ün süresinin 2020'de bitecek olması nedeniyle yeni evrensel bir andlaşma yapma çalışmaları, 30 Kasım-11 Aralık 2015'te Paris'te yapılan İklim Zirvesi'nde sonuç vermiştir. 29 maddeden oluşan metin, 195 devlet temsilcisinin oybirliği ile kabul edildi. Paris Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi için toplam sera gazı emisyonlarının yüzde 55'ini oluşturan ve en az 55 ülkenin onaylaması gerekmektedir. Paris Anlaşması'nda Kyoto Protokolü'nden farklı olarak sıcaklık hedefi konmuştur. Kyoto Protokolü'nde Ek-B'de yer alan 40 kadar gelişmiş ülke, emisyonlarını çeşitli oranlarda azaltmakla yükümlü tutulmuşken Paris Anlaşması ile küresel ısınmanın 2 derecenin daha altına ve mümkün olduğunca 1,5 derece seviyelerinde tutulması hedef olarak belirlendi. İki andlaşma arasındaki bir diğer fark da Kyoto Protokolü'nde ülkeler, gelişmişlik düzeyine göre Ek-I, Ek-II ve Ek-I Dışı şeklinde gruplara ayrılmaktayken, Paris Anlaşması'nda tarafların "gelişmiş ülke" ve "gelişmekte olan ülke" olarak ikiye ayrılmasıdır. Ayrıca Paris Anlaşması ile küresel iklim değişikliğinin sonuçlarına uyuma da oldukça önem verilmiştir. İklim değişikliğine katkısı olmadığı halde en çok etkilenen az gelişmiş devletler, özellikle sular altında kalarak yok olma tehlikesi altındaki ada devletleri açısından Paris Anlaşması'nın başarıya ulaşması hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Küresel Isınma, Paris Andlaşması, Kyoto Protokolü

* *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Devletler Umumi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi*